

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **V. O.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2016, č. j. 450 918 415/315-RSO,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 9. 2016, č. j. **se z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 18. 7. 2016, č. j. byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zdp“).

Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž rozhodla žalovaná dne 16. 9. 2016, č. j., a to tak, že námitky zamítla a rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2016 potvrdila. Toto rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

Dne 15. 11. 2016 podal žalobce žalobu, v níž nesouhlasil s tvrzením žalované, že v období ode dne 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008 získal pouze 159 směn v zaměstnání v hornictví

(bývalé I. AA pracovní kategorie). Dnem 1. 1. 1993 pokračoval v práci podle pracovní smlouvy, vykonával dále práci horníka v hlubinném dole zařazenou před tímto datem do I. AA pracovní kategorie a tuto práci vykonával až do ukončení pracovního poměru v roce 1995, kdy končila těžba lignitu a probíhala postupná likvidace dolu. Uvedl, že takto odpracoval v roce 1993 205 směn, v roce 1994 168 směn a v roce 1995 183 směn. S připočtením 2794 odpracovaných směn v zaměstnání v hornictví v I. AA pracovní kategorie před 1. 1. 1993 získal tak pro účely nařízení vlády č. 363/2009 Sb. nejméně 3350 směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví. K prokázání odpracování směn v hornictví I. AA pracovní kategorie předložil čestná prohlášení své i bývalých spoluzaměstnanců ze šachty, a to svědků Z. F., J. K. a M. Č., kteří potvrdili, že po dni 1. 1. 1993 až do ukončení pracovního poměru vykonával výhradně práci horníka v podzemí hlubinného dolu. Navrhl proto, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaná podala k žalobě písemné vyjádření ze dne 24. 4. 2017 a 30. 6. 2017, v němž uvedla, že žalobce opakovaně žádal o úpravu starobního důchodu, poslední žádost podal dne 5. 4. 2016, k níž připojil své čestné prohlášení ze dne 5. 4. 2016, dále svědků J. K., Z. F. a M. Č. První dva svědci potvrdili, že žalobce pracoval u JLD Hodonín ode dne 1. 3. 1980 do 30. 4. 1996 v podzemí jako horník – rubač, pak na důlní dopravě jako lokomotivář, čerpač důlní vody a důlní naražeč, vše v kategorii I. AA. Svědkyně M. Č., která pracovala jako samostatná mzdová účetní od roku 1956 do roku 1992 u JLD Hodonín provedla kontrolu správnosti odpracovaných směn žalobce a k tomu přesčasových hodin v kategorii I. AA a na základě této kontroly originálu výplatních mzdových listů od roku 1980 do roku 1996 potvrdila, že žalobcem uváděné údaje jsou správné a odpovídají skutečnosti. Žalované byl předložen i přehled směn a přesčasových hodin „převedených“ na směny v pracovní kategorii I. AA podepsaný uvedenou svědkyní, v němž pro rok 1993 je uveden počet 205 směn, pro rok 1994 168 směn a pro rok 1995 69 směn.

Žalobce spadá do okruhu bývalých zaměstnanců státního podniku JLD Hodonín, závod 01 Dubňany, ohledně níž je žalované z úřední činnosti známo, že po dni 31. 12. 1992 neplnil povinnost u každého svého zaměstnance evidovat směny odpracované v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech. Organizace DIAMO s.p. jako právní nástupce organizace JLD Hodonín proto nedisponuje žádnými doklady prokazujícími výkon zaměstnání v podzemí. Uvedená organizace má k dispozici pouze mzdové listy bývalých zaměstnanců, na základě nichž může v předmětném období let 1993 až 1996 bývalým zaměstnancům organizace JLD Hodonín potvrdit pouze odpracované směny, nikoliv však to, že směny byly odpracovány v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech.

Určitou nejasnost lze však spatřovat v počtu směn odpracovaných v roce 1995 dle potvrzení s. p. DIAMO, odštěpný závod GEAM Dolní Rožínka ze dne 7. 10. 2014, podle něhož žalobce v roce 1995 odpracoval 183 směn, avšak dle ELDP i jeho vyjádření byl v uvedené době od května do prosince 1995 v pracovní neschopnosti. S ohledem na tuto skutečnost se žalovaná obrátila na s. p. DIAMO a LIKOL, společnost s r.o., ke které byl žalobce dočasně přidělen k výkonu práce v době ode dne 1. 6. 1994 do 18. 4. 1996 s žádostí o upřesnění počtu odpracovaných směn s ohledem na údaje vedené v ELDP. Dle sdělení s. p. DIAMO, odštěpný závod GEAM Dolní Rožínka ze dne 8. 3. 2017 odpracoval žalobce v roce 1993 205 směn, v roce 1994 (do 31. 5. 1994) 47 směn. Dle sdělení společnosti LIKOL, spol. s r.o. ze dne 13. 3. 2017 v roce 1994 (od června roku 1994) odpracoval 121 směn, v roce 1995 38 směn. Po zhodnocení veškerých důkazních prostředků tak bylo zjištěno, že odpracoval od

roku 1993 do roku 1995 411 směn, takže spolu s počtem směn odpracovaných před 1. 1. 1993 v tomto zaměstnání získal celkem 3205 směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle právních předpisů účinných před dnem 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let. Následně v písemném vyjádření ze dne 30. 6. 2017 se žalovaná odvolala na další potvrzení zaměstnavatele žalobce LIKOL, spol. s r.o. ze dne 8. 6. 2017, kterým bylo potvrzeno, že v období od června roku 1994 do dubna 1996 odpracoval celkem 190 směn, nikoliv tedy 159 směn, takže celkem získal 3236 směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Na základě zjištěných skutečností tak nebylo možno vyhovět žalobcově žádosti o úpravu starobního důchodu, neboť nesplnil podmínky stanovené nařízením vlády č. 363/2009 Sb. pro přepočítání starobního důchodu. Žalovaná proto navrhla zamítnutí žaloby.

Žalobce v replice ze dne 13. 6. 2017, v níž uvedl, že veškeré mzdové listy předložil ke kontrole M. Č., bývalé mzdové účetní, tehdejšího jeho zaměstnavatele JLD Hodonín (soudu předloženy jako důkaz), dále mzdové listy osobně předložil i bývalému zaměstnavateli LIKOL, spol. s r.o., kde mu bylo po kontrole dne 8. 6. 2017 vystaveno nové potvrzení, že odpracoval do dubna 1996 celkem 190 pracovních směn v zaměstnání v hornictví v hlubinných dolech. K tomu dodal, že práci vykonával do dubna 1995, následně byl v pracovní neschopnosti až do ukončení pracovního poměru v dubnu roku 1996. V přehledu odpracovaných směn argumentoval pouze povinnými směnami, ačkoliv ve skutečnosti odpracoval směn více s ohledem na přesčasy, které do přehledu však nezapočítal. Na základě tohoto přehledu pak ze mzdových listů vyplynuly následující skutečnosti: v období března 1980 do 31. 12. 1992 odpracoval 2878 směn, od ledna 1993 do dubna 1996 v JLD Hodonín – DIAMO, s. p. (právní nástupce) v roce 1993 205 směn, v roce 1994 (do 31. 5. 1994) 47 směn. Zaměstnavatel LIKOL, spol. s r.o. potvrdil v roce 1994 (od června 1994) 121 směn, v roce 1995 (do dubna 1995) 69 směn. Takto skutečně získal v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech nejméně 3320 pracovních směn.

Na základě výše uvedeného byl proto přesvědčen, že splnil podmínky ust. § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, když získal více než 3300 směn v hornictví I. AA pracovní kategorie.

V dávkovém spise žalobce je založena žádost o úpravu starobního důchodu, resp. přepočítání starobního důchodu podaná dne 5. 4. 2016, čestná prohlášení svědků J. K., Z. F. a M. Č., čestné prohlášení žalobce, výplatní listiny zkontrolované a vyhodnocené M. Č. vykazující počet směn žalobce od roku 1980 do roku 1995, potvrzení vydané podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., LIKOL, spol. s r.o. potvrzující, že od června 1994 do dubna 1996 odpracoval žalobce 159 směn se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, potvrzení DIAMO, s. p. ze dne 7. 10. 2014 a 5. 9. 2016 potvrzujících v roce 1995. V roce 1993 odpracování 205 směn, v roce 1994 168 směn a v roce 1995 183 směn. Zrušením důchodových kategorií bylo tehdejšími odpovědnými zaměstnanci JLD Hodonín ukončeno evidování odfáraných směn. Tím se stalo, že DIAMO, s. p. převzalo mzdové listy a osobní spisy, ze kterých nebylo možno zjistit skutečný počet odfáraných směn v I. AA kategorii.

Dne 18. 7. 2016 žalovaná vydala rozhodnutí, jímž zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zdp. Dne 17. 8. 2016 podal

žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla dne 16. 9. 2016, tyto zamítla a rozhodnutí ze dne 18. 7. 2016 potvrdila.

Dne 26. 10. 2017 se konalo soudní jednání, v němž žalobce uvedl shodné skutečnosti jako v replice ze dne 13. 6. 2017 s tím, že v době od března 1980 do 31. 12. 1992 odpracoval 2878 směn, poté od ledna 1993 do dubna 1996 442 směn, celkem tedy 3320 pracovních směn se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Dále uvedl, že pracoval u JLD Hodonín, závod 01 Dubňany, poté jako právní nástupce organizace u DIAMO, s. p. a od 1. 6. 1994 do 18. 4. 1996 byl přidělen k výkonu práce k jiné právnické osobě, tj. LIKOL, spol. s r.o., kde ukončil práci po dlouhodobé pracovní neschopnosti, která trvala od května 1995 do ukončení pracovního poměru v dubnu 1996. S odkazem na mzdové listy upřesnil, že v době od března 1980 do prosince odpracoval 2878 směn, poté od ledna 1993 do dubna 1996 442 směn se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Setrval na stanovisku, že odpracoval nejméně 3320 pracovních směn, proto byl toho názoru, že splnil podmínky § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

Zástupkyně žalované odkázala na písemné vyjádření ze dne 24. 4. 2017 a 30. 6. 2017 s tím, že na základě dodatečných potvrzení DIAMO, s. p., odštěpný závod GEAM Dolní Rožínka ze dne 8. 3. 2017 získal žalobce v roce 1993 205 směn, v roce 1994 (do 31. 5. 1994) 47 směn. Dle potvrzení zaměstnavatele LIKOL, spol. s r.o. ze dne 8. 6. 2017 pak bylo upřesněno sdělení ze dne 13. 3. 2017 v tom smyslu, že žalobce odpracoval v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech v období od června 1994 do dubna 1996 celkem 190 směn. Takto tedy získal celkem 3236 směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Navrhla proto, aby žaloba byla zamítnuta.

Právní posouzení:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Podle § 1 Nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, se toto nařízení vztahuje na osoby, které:

- a) vykonávaly před 1. 1. 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisu účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let,
- b) odpracovaly v zaměstnání hornictví celkem aspoň 3300 směn, popř. jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2200 směn nebo, pokud výkon zaměstnání skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před

1. 1. 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3081 směn, popř. jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. 1. 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. 12. 1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písm. a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 pod zemí zaměstnání v hornictví, a

- c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně číslo 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.

Podle § 4 citovaného Nařízení vlády, zaměstnavatelé, u nichž byli po 31. 12. 1992 zaměstnány osoby vykonávající zaměstnání v hornictví, potvrzují počet směn odpracovaných pod zemí v zaměstnání v hornictví na žádost těchto osob, a to na tiskopisu vydaném Českou správou sociálního zabezpečení.

Žalobce podal opakovanou žádost o úpravu starobního důchodu (žádosti podávány od roku 2007) dne 6. 4. 2016. Argumentoval skutečností, že byl zaměstnán u státního podniku Jihomoravské lignitové doly Hodonín, závod 01 Dubňany ode dne 3. 3. 1980 do 17. 4. 1996 v profesi „horník“ a „horník – dělník“, která byla zařazena do I. AA pracovní kategorie. Organizace DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, 592 51 Dolní Rožínka jako právní nástupce organizace JLD Hodonín potvrdila, že žalobce odpracoval po 31. 12. 1992 205 směn v roce 1993, 47 směn do 31. 5. 1994. V období od 1. 6. 1994 do 18. 4. 1996 byl dočasně přidělen k výkonu práce ve společnosti LIKOL, spol. s r.o., která potvrdila, že v daném období odpracoval celkem 190 směn. Po zhodnocení žalovaná doznala, že získal celkem 3236 směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Na základě mzdových listin v období od 3. 3. 1980 do 31. 12. 1992 odpracoval dle názoru žalobce 2878 směn, nikoliv 2794 směn v zaměstnání v hornictví v I. AA kategorii, jak uvedl žalovaná.

Krajský soud považuje závěry žalované o tom, že se žalobci nepodařilo prokázat, že odpracoval celkem 3300 směn v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech za ryze formální a nemající oporu v proběhnuvším dokazování.

K použitelnosti čestných prohlášení ohledně prokazování doby pojištění, zejména pak čestnému prohlášení M. Č., která pracovala u JLD Hodonín jako samostatná mzdová účetní od roku 1956 až do roku 1992, a která provedla kontrolu správnosti žalobcových odpracovaných směn a k tomu přesčasových hodin v kategorii I. AA, a která na základě kontroly originálu výplatních mzdových listů od roku 1980 do roku 1996 potvrdila, že žalobcem uváděné údaje jsou správné a odpovídají skutečnosti, což bylo doloženo i mzdovým listem, jímž provedl soud důkaz v rámci soudního jednání, odkázal soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 Ads 12/2009-83 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Z citovaného rozsudku kasačního soudu vyplývá, že **je možné na základě čestného prohlášení žadatele o důchod a prohlášení minimálně dvou svědků, ve spojení s dalšími důkazními prostředky prokazovat nejen dobu pojištění, ale i druh práce a její zařazení do příslušné pracovní kategorie.** Z písemného vyjádření žalované je zřejmo, že z čestných prohlášení byl vyvozen závěr, že

nejdou důvodné pochybnosti o tom, že žalobce po 31. 12. 1992 nadále vykonával zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech.

Soud však považuje skutková zjištění obsažená ve správním spise za vnitřně rozporná, pokud se týká počtu odpracovaných směn do 31. 12. 1992. Tento závěr opírá o zjištění podložené výpovědí žalobce, čestným prohlášením M. Č. a výplatní listinou od roku 1980 do roku 1995 zkontrolovanou a vyhodnocenou bývalou mzdovou účetní M. Č. prokazující nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Na správním orgánu tak bude znovu posoudit, zda žalobce od 3. 3. 1980 do 18. 4. 1996, kdy ukončil zaměstnání, vykonával práci v I. AA pracovní kategorii a kolik směn takto vykonal, jestliže podle výplatní listiny od roku 1980 do roku 1995 má vykázáno 3320 směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Za tím účelem doplní dokazování v tom smyslu, že provede výslech žalobce a jmenované svědkyně, která učinila čestné prohlášení, případně dalších svědků. Tyto důkazní prostředky dále porovná s údaji, jež má ve své vlastní evidenci a s informacemi, kterými disponuje bývalý zaměstnavatel státní podnik DIAMO a LIKOL, spol. s r.o. Teprve po provedení tohoto rozsáhlého dokazování bude mít žalovaná řádné podklady pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce dle nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

Na základě shromážděných podkladů dospěl soud k závěru, že postup ze strany správního orgánu vyvolává pochybnosti o objektivním posouzení věci. Při hodnocení napadeného rozhodnutí, jakož i procesu, který mu předcházel, zaujal soud stanovisko, že závěry, které žalovaná učinila na základě použitých podkladů, jsou nedostatečně přesvědčivé a objektivně odůvodněné, a že postup z její strany v předmětné věci nebyl správný. Napadené rozhodnutí proto bylo dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu vyplývající z odůvodnění rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Žalobce ve věci samé byl úspěšný, náklady řízení však neúčtoval, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 26. října 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.